

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.

Félévre 2 „

Tisztelgés gr. Mikó Imrénél.

Mult hó 28-án egy hazafiui kötelesség lón Kolozsvártt leróva, a mi, ugy hiszszük, élénk viszhangra fog találni Királyhágon inneni honfitársaink kebelében. — Minő kötelesség? fogja kérdeni az érdekes olvasó. Mi gr. Mikó Imrénék elégteltelt szereztünk azon méltatlan megtámadásokkal szemben, melyek az országgyűlésen s a napi sajtó egy részében ellene intéztettek. Kötelességünk volt kijelenteni: hogy ezen megtámadások tövisei minket, erdélyieket is — szabadjon hinnünk, minden pártkülönbség nélkül — megsebzettek. E bántalmakra akkor lesz vala ok, ha az illetők kimutatták volna, hogy a nagyérdemű gróf minisztersége alatt a Magyar birodalom közlekedési ügyei el voltak hanyagolva. De vajon e tekintetben a legfűrkészőbb roszakarat is képes-e tényeket felhozni; nem büszkén mutathatunk-e a minisztersége alatt végrehajtott nagyszerű eredményekre?! A haza közlekedési érdekei minden irányban respektáltattak, hivataloskodása alatt annyi sin lón a haza földén lerakva, hogy még a civilizáció útján előbbre haladt bármely országnak is dicsőségére válnék. Ez eredményekkel szemben kötelességünk volt kijelenteni: hogy mi nem osztottunk ama méltatlan megtámadásokban, hogy működésével meg voltunk elégedve; hazafiságában ezután is megbizunk.

A végbemenendett tisztelgést hajlandók voltak sokan a kormány ellen intézett demonstrációnak tekinteni. Legalább azon jelenség, hogy a tisztelgők sorában egyetlen fő- vagy alispánt nem volt alkalmunk láthatni, ilyes valamire enged következtetni. De ugyan mi okból lehetne a kormányra neheztelni, hiszen ama bántalmakat nem a kormány idézte elő: még a kuliszákon kívül levők is tudják: hogy a kormány a legnagyobb sajnálattal vette a nagyérdemű grófnak a kormányból való kilépését, hosszasan gátolta lemondását. Demonstráció volt ez, igenis a méltatlanul bántalmazókkal szemben: a kormánynyal szemben nem egyéb gyöngéd figyelmeztetésnél, melyszerint mi, erdélyiek nem kis aggodalomban vagyunk azért, hogy a

misisterek közt a nagyérdemű gróf lemondása után jelenleg nincs az erdélyi állapotokat körülményesen ismerő egyén. Ezen aggodalmunkat pedig nem az szüli, mintha kormányunk jóakarátában nem biznánk: hanem azon meggyőződés: hogy Erdélynek a századok hoszu során által kifejlődött viszonyait, sok tekintetben össze-vissza kuszált állapotát csak ugy lehetne czélszerűen kibontani, ha kormányunk férfiai közt olyan is foglalna helyet, ki ezen sajátságos viszonyainkkal tökéletesen ismerős.

A bérczes haza távol és közelveidkei képviselőinek — kikhez Kolozsvár városa tekintélyesebb polgárai is csatlakoztak — élén ezen nézeteket tolmácsolta b. Józsi Lajos.

A nagyérdemű gróf meghatóan felelt. Elmondotta, hogy életének, törekvéseinek két fő vágya volt: bevezettnék látni a két testvérhon egyesülését, megérni azt, hogy e bérczes haza vasutak kötelékeivel a nyugati civilizációhoz legyen kapcsolva. Életének a kegyetlen sors által feldult alkonyán örömet feláldozta kényelmét, a neki oly szükséges nyugalmat, hogy e czélokot tehetségéhez képest előmozditsa; most, miután, mint Mózes, maga előtt látja az ígért földét: mint fáradt vándornak enyhet adó szállásra van szüksége.

Meghatottan, s azon néma óhajással távozunk: vajha még számos éveken át lehetne szerencsénk a nagyérdemű gróft a szép és nemes zászlójával kezében élünkön láthatni.

M.-Vásárhely, június 3.

II.

Mik tehát a felekezeti iskolák? Nézetünk szerint azon szellem és testfejtő intézetek, melyekben a míveltségre megkivántató egyes ismert okok az egyház által érvényre emelendő elvont, abstract, idealis eszmékkel szinezve adatnak elő: vagy más szóval, a tudomány szabad fejlődésében a hit által korlátoztatik. Felekezeti iskola tehát annyi, mint a hit iskolája az egyes tudományokban, és nem a logikai meggyőződés, a szabad önálló

kutatás; aunyi, mint a bebizonyíthatóság köréből a feltevések honába való átlépés.

Miután szerintünk iskola csak szellem és testnek az emberi czéloknak megfelelő, azoknak illő fejlesztése: határozottan állítjuk, hogy a felekezeti iskolák, mint felekezeti intézmények önálló léttel bírhatnak, de mint tanodák, absurdum.

A felekezeti iskolák fentartása egyházi, nemzeti és nemzetiségi szempontokból van indokolva, az egyházfőtanácsai és egyházmegyénk elvi megállapodásában, illetőleg határozatában. Nem tehetjük, hogy ki ne mondjuk, miszerint ez indoklás erőltetett, az emberi természetel, nemzetiségünkkel össze nem egyezhető fiction alapszik.

Az emberi természet szabad fejlődést igényel; a kor jelszava az előre haladás. S vajon e fejlődésben nincs-e gátolva az által, ha meggyújtják ugyan előtte a szövétneket, de a fényt nyújtó lángok elébe fátolt vonnak, s így csak félhomályt engednek a haladó előtt messzire terjedő ösvényre. Vajon nem erőszak elkövetése-e az a vallásos érzelmen, midőn azt kényszeríti az egyház elveinek elfogadására? Igen! az egyház saját elvei elfogadására teljes joggal működhetik, de azokat jogtalanul, az emberi természettel ellenkezőleg erőszakolni, annyi, mint lelkiismereti zsarnokságot gyakorolni a felekezeties színen előadott állítólagos tudományban. Őszintén megvalljuk, hogy előbb vagyunk és akarunk vallásos emberek lenni, mint egyháztagok.

Nemzeti és állami létünk határozottan kívánják a felekezeti iskolák eltörlését. Nemzet, nemzetiség, állam csak a szellemi és anyagi jóllét elérhető legmagasabb fokán lehet nagygyá, boldoggá és hatalmasa. Már pedig a jóllét e foka csak folytonos haladás, előre törekvés által érhető el, mind az, a mi ennek útjában áll, megakadályozta a nemzeti és állami érdekek kifejleszthetését.

Engedje meg a t. olvasó azon meggyőződésünk nyilvánítását, miszerint előbb vagyunk és akarunk lenni Magyarország és a magyar nemzet polgára, mint bármelyik egyháznak tagja!

Igen! a felekezeti iskoláknak volt értelme a „két kard és két hüvely.“ a „nap és hold“ rendszerek korszakában; jogosultak voltak akkor, midőn az autonómiában az alkotmány menhelyei gyanánt tekintettek: de nincsen ma, nem jogosultak korunkban, midőn az állam felsősége el van ismerve, midőn alkotmányunk magában a nép souverainitásában bírja legerősebb és egyedül támaszát. Igen! az egyházi érdekek kívánhatják azok további fenállását, de nem a vallási és nemzetiek.

S vajon, ha mi egyházi érdekeink előmozdításán, biztosításán működünk, nem ép az ellen teszünk-e akkor, midőn kimondjuk, hogy a kizárólag az állam hatáskörébe tartozó, de az egyházakkal megosztott működési térre alkotott egyházi és állami törvények közül, ha egymással ellenkeznek, elsőbbséget ez előbbieknek adunk? Vegyük csak fontolóra a dolgot!

Az egyházi érdekek a felekezeti iskolát kívánják. A közoktatási ügy kizárólag az államé. Mi az állami törvényekkel ellenkező egyházi törvényeket léptetünk hatályba. Mit tesz az állam? egyszerűen kimondja, hogy az eddig önkényesen s csak bizonyos feltételek alatt megosztott jogot, ezutánra kizárólagosan gyakorlom. S az egyház?! némán fog hallgatni saját egyházi érdekével; felszólalása ugy is meddő hang levén.

Az egyház az államban elismert jogi személy; alapját, fenállásának biztosítását egyedül az őt ilyennek elismerő állami törvényekben leli fel. És mi e törvényeknek nem engedelmeskedünk, mert azok egyházi érdekeinkkel ellenkeznek! Mit tesz az állam! módosítja azon törvényt, mely egyik vagy másik egyháznak önálló jog-

plin vármegyibe maradtott s pispék zsák üres lett mint a lapos gutta, mióta Kugálnicseszkü lett a princípális...

A propos! kiált fel a pispék, csináljunk könyvet, hisz boldog napjamban mindig azzal vigasztaltam magamat, hogy megélek én könyv csinálásból is. Hirdetek előfizetést, írok historiát az én jó zsárosspátáki zotyámfíóinak, a mik soha sem történtek meg. Zistoria írom stamboli kalomesta zegyházról, melyik soha sem volt. Zárospáták hiszi nekem esudo tevő miszthordáriusnak. Felejtővedelem adum stanu unguresku, magyarzsidó bérlőjének s így vissza adum magyar nemzetnek. Másik felét adum áltálum páppá csinált Horzsieszkunak, Bárducsieszkunak és Candianieszkunak, hodj kezdjenek Erdilbe miszthordároskodást. Candianieszkut már 1867-ben beküldöttük volt, de Zabrudból haza küldték miután misztot ott hágyot. Bárducsieszku most teszi a próbát; Vásárhely is csodálhata menyinyire kinevletem ütöt, jövő évben küldjük Rozettáti Kugelnicseszkü, Brátyáneszku hiveinket, kik már készen állnak csak a pinzt várják, hogy Erdilyt megtérítsék, s a magas Consistoriumot nekem elhozzák.

Itt van prugram tesik fizetnyi mert bizonyisten meg őla zomjuság. Ziletünk tizedik miszthordáriuskodásában.

Zabadós — Márton Pispék.

* * *

Están és Sanyi interpellációja.

Van-e tudomása a kereskedelmi miniszter urnak arról, hogy az italok legjobbjának egyike nevére méltatlanul rosztosinnak nevezetik? Tett-e intézkedéseket, hogy ezen méltatlanság helyre pótolassék? Megrendelte-e, hogy e kitünően jó ital ezentul hazaszerte jótopesinnak neveztesse?

* * *

Bizonyos társas körben arról volt szó: mi lehet annak oka, hogy a mi ellenzékünk, a helyett, hogy messze előre járna a jövőben, a távol multban kalandoz vágyaival, minden kérdésben az osdiasságot gédelgeti? Egyike a jelenlévőknek erre így válaszolt: mindenikre nézve számot adni

feloszlott, Horn felmondja eddigi szolgálatát a baloldalnak. Egy 6 hasábos cikkben, miután kijelenti, hogy a lap tulajdonosa ő lett, megtámadja az országgyűlési pártokat. A kormányt tétlenséggel s szabadelvűtlenséggel vádolja. Ezt tette eddig is. A baloldaltól, melynek eddig szolgálatában állott, így szól: „A baloldal ellezkének az 1867-ki kiegyezés elleni küzdelem képezi esomó pontját. A kiegyezés sok sajnálatra méltót tartalmaz s majdnem minden párt intelligensebb emberei megegyeznek abban, hogy revisióra szükség van. De ha ma a baloldal kormányra jutna, az az 1864-ki alkotás rögtöni eltörlésével kezdené-e meg működését? Avt kellene tennie, ha következetes akarna lenni, de érzi, hogy nem teheti! Ez ellenmondás megbénítja a pártot s majdnem lehetetlenné teszi.“ Horn a többi között aztán szemére veti a baloldalnak, hogy nem vevén részt a delegatióban, nem teljesíti törvényhozói kötelességét, s az egész párt irányát azzal jellemzi, „hogy neki meg kellene buktatnia a kormányt, — de nem meri!“

Mindez kétség kívül nem valami új dolog vagy új felfogás; de némi érdeket nyer az által, hogy baloldali férfiú vallja be. — Horn az illusióban alakuló pártot „bal közép“-nek nevezi, ennek létrehozására fogja szentelni publicistiai működését a „N. Freier Lloyd“-ban.

— „M. P.“ 53-ik száma, Mátrai Ernőtől egy harmadfélhasábos cikket közöl „Nyílttéri“ „Két cikk“ czim alatt, (a Mikó, Haller, Dózsa, Orbán-ügyhöz). Előrebocsátva azon más alkalommal, már kifejtett nézetét, hogy nincs kedve, a „Nyílttérek“ szemétdombjain piszkálni; mindazonáltal, a jelenben tárgyalandó famosus cikkek jellege nemesak megengedi, de egyenesen kötelemvé teszi, a zsurnalisztikai hozzá szólast; így folytatja: „Olvasóink iránti tekintetből nem adunk nevet az eljárásnak, melyet Dósa Sándor a „M. U.“ május 8-ki nyíltterében Mikó Mihály ellen elkövet, midőn család megkárosítással vádolja oly tettért, melyről saját kezűleg irt soraiban a hálás elismerés hangján nyilatkozik.“ A Mikó Mihály birtokában levő okmányok alapján, melyeket M. E.-nek alkalma volt látni, ezt mondja: „A Dósa ur

(41)

„VICTORIA“ biztosító-társaság Kolozsvártt

Van szerencsénk az erdélyi t. gazda közönségnek tudomására juttatni, hogy a folyó idényre
a jégkár elleni biztosítást
már megkezdettük.

Bizalommal hívjuk fel annál fogva t. feleinket biztosításaikat az idén is társaságunknál tenni meg, általában pedig a t. gazda közönséget a **VICTORIA-hoz csatlakozni** mely:

1. mint erdélyi társaság a *legolcsóbb díjakat szabja* s (nem tekintve a lehető káresetekre) biztosítóinknak

„tiz száztóli“

díj leengedést nyújt már a biztosítás megtételénél;

2. központja közelségénél fogva a károkat *nem csak késedelem nélkül felveheti de azonnal* (esetileg már a helyszínén) *fizetheti* is;

3. aratás, illetőleg szüret utáni lejárati *váltókra is biztosít*;

4. helységekre nézt az eddigittől eltérő *kedvezőbb díjosztályozást* hozott be;

5. *egész községek tömeges jég biztosításainál* a tavalyi rendkívüli kedvezményeket az idén is megadja;

6. a kár felvételi költségeket egészen maga hordozza és végre

7. a jég biztosítással kapcsolatosan azon t. feleknek, kik eddig tűzben nem nálunk biztosítottak, mert ha jég biztosításaikkal együtt tűz biztosításaikat is feladják, ez utobbiak rendes díjából is

tiz százalékot

elenged.

Közelebbi felvilágosítással, szükséges nyomtatványokkal stb. a minden nagyobb helységeken felállított ügynökök készségesen szolgálnak.

A „VICTORIA“ biztosító társaság vezérügynöksége Kolozsvártt,
(nagy-piacz gr. Kemény S. ház.)

2-3

Hirdetmény.

Kolozsvár szab. kir. város törvényszéke részéről köz-
hírré tétetik, miszerint **Bokros Elek** a m.-vásárhelyi kir.
ítélő táblánál nyert, s ide bemutatott f. évi február 3-án
924. sz. a. kelt oklevél szerint az ügyvédi vizsgát kiállván,
s a szabályszerű ügyvédi esküt letévén, ügyvédi jogosult-
sággal ruháztatott fel, s ennek alapján ide tett jelentése
szerint f. hó 9-én itt Kolozsvártt a főtéren 162. ház sz. a.
a gróf Gyulai-féle ház emeletében ügyvédi irodát nyitott.
Szabad kir. Kolozsvár városa törvényszékének
1870. mujus hó 14-én tartott üléséből.

Makoldi Sámuel. Elekes András, jegyző.

ur művészi gordonka játékaival és N. I. kisasszony szabatos és könnyed zongorajátékaival (mind kettőjüket Sz.-Keresztúrról voltunk szerencsések megnyerni), továbbá a dalárda a „Páris ifjai”- és „Béka kántánte”-ban.

Fájdalommal kell konstataroznom, hogy vegyes karokkal nem igen lehetett műsorozatunkat érdekesebbé tenni, miután a szépnem azon tagjai közül, kik régebben közreműködtek, jelenleg többen gyászolnak, ez pedig — az itteni fel fogás szerint — legyőzhetlen akadály az ilyen mulatságban való résztvételben. — Az egy „Lucia nagy sextett” állott a sorozatban, mely — ámbár fiatal s így gyakorlatlan női erővel volt kiállítva — még sem maradott meszsze hátra a várakozás mögött a siker tekintetében.

Bár már itt volna az idő, midőn leány-ugy, mint fiu-iskolákban kötelezett tantárgy gyanánt, és ahoz értékálta taníttatnék a hangjegyet olvasás!

A tiszta jövedelemnek — 100 frt felé van — fele az udvarhelyszéki népnevelési egylet alap-tőkéjének gyarapítására fordíttatik. A propos: közelebből még fog tartatni egy kisorsolással egybekötött zenészet-, szavallat- műkedvelői előadás, említett pénztár gyarapítására, melyből már az idén is 570 s néhány frt adatott ki, val-lás és felekezeti különbség nélkül kiosztandó népiskolai hangszerek beszerzésére, mint ez a n. n. egyt. folyó hó. 10-én tartott számoltató köz-gyűlés irataiból látható.

Az igaz, hogy e segély annyi, mint egy csepp, a tenger sima tükreben; de kezdemény-nek elég, s hatása ott mutatkozik legközvetle-nebbül, a hol a vaskalapos totyogás, sa-ját erőtlenségét fűdözni akarva, minden követ megmozdít mind annak népszerűtlenné tételére, a mi közvetve vagy közvetlenül a cultus-minisz-teriumtól jó. A mint értesültem, itt helyben Sz. M. barátunk már régóta készül, hogy azokat, kik nem a civilizált Európába valók, vissza-vigye Ázsiába. Ajánlhatom: tegye érintkezésbe magát azon említett vitézekkel, mert azok meg-lehető kontingenssel fognak járulni a 70 sátor-aljára tervezett szállítványhoz.

Örömmel jelenthetem továbbá, hogy tanke-rületünkben a nyári szünidő alatt két ideiglenes képezdei tanfolyam fog megnyitást — egyik

nak a dolgok rendes kerékvágásba térni. A lá-zongások folyton ismétlődnek, kivált a nagy vá-rosekban. Így Páduában m. hó 28-án ismét za-varok voltak s az utcákon petárdákat eregettek szét. Garibáldit két hadihajó őrzi, hogy Capre-rát el ne hagyja (néhány hírek szerint már el-hagyta volna magányos szigetét, a fölkelőkhöz csatlakozván), a francia helyőrség pedig folyton szaporíttatik Rómában.

A zsinaton is folyton szaporodnak a bot-rányok s a szenvedélyesség igen nagy fok-ra emelkedett. A nápolyi érsek, Riario, elhagyta a zsinatot. Azon felhívásra, hogy a szent gyű-lésbe visszatérjen, azt felelte, hogy nem tér visz-sza, mert lelkiismerete tiltja neki a tanácsko-zásokban továbbra is részt venni. Példája után-zásra talál. A chaldäusok patriarchája egy olasz lap szerint a zsinat congregatiójában kijelenté, hogy a keleti egyházak azonnal a csallhatatlan-ság kihirdetése után elszakadnak Rómától. A példát erre, mondá a patriarcha, a chaldäni egy-ház — és én annak feje — fogom adni.

Egy londoni lap szerint: „Miként bécsből írják, a francia kabinet az osztrákot értesíté, hogy a hatalmak által Rómában tett lépések valószínű eredménytelenségével szemben igen óhajtandó lenne, hogy közvetlenül a pápai csallhatatlanság kihirdetése után collectiv nyilatko-zatot tegyenek és a polgári hatalom visszavon-hatlan határozatát kijelentsék, hogy hatáskörük bárminemű korlátozását tűrni nem fogják.”

SPANYOLORSZÁG-ban elkészült a ki-rályválasztási törvényjavaslat s így végre vala-hára talán eredményre vezet a hosszas vajudás. Csak nehogy Horatius-féle eredmény legyen. Partuvinut montes stb.

PORTUGALIA-ban véglegesen megalakult az új cabinet. A jobbérzelmű hazafiak azonban tiltakoznak a katonai állomány ellen; így mind az alsó, mind a felsőházban történt protestáció. A főváros is elégedetlen s Mendonca százados-nak, ki a lázadókra lövetett, a polgárság disz-kardot készült adni. Saldanha ellenforradalomtól tart, s a királyi palotába költözött.

VEGYES.

ket 10 vagy 12: bevezetettnek látni a két testvérhon egyesülését, megérni azt, hogy e bércezes haza vasutak kötelékeivel a nyugati civilizációhoz legyen kapcsol-va. Életének a kegyetlen sors által feldult alkonyán örömet feláldozta kényelmét, a neki oly szükséges nyugalmat, hogy e célokat tehetségéhez képest előmozdítsa; most, miután, mint Mózes, maga előtt látja az ígért földét: mint fáradt vándornak enyhet adó szállásra van szüksége.

Meghatottan, s azon néma óhajással távozzunk: vajha még számos éveken át lehetne szerencsénk a nagyérdemű gróft a szép és nemes zászlójával kezében élün-kön láthatni.

M.-Vásárhely, június 3.

II.

Mik tehát a felekezeti iskolák? Né-zetünk szerint azon szellem és testfejtő intézetek, melyekben a műveltségre meg-kívántató egyes ismert okok az egyház által érvényre emelendő elvont, abstract, ideális eszmékkel színezve adatnak elő: vagy más szóval, a tudomány szabad fej-lődésében a hit által korlátoztatik. Fele-kezeti iskola tehát annyi, mint a hit is-kolája az egyes tudományokban, és nem a logikai meggyőződés, a szabad önálló

* A helyi ref. főtanoda ifjúságának könyvtára javára az Apollo-teremben, 1870. június 7-kén rendezett ének-, zene-, szavalati és fölolvadási estély műsorozata: Első szakasz. Bánk. Bán-egyveleg, előadja a főiskolai zenekar. Schu-mann R. Lecarneval. Scenes mignonnes sur quatre notes: Prémabule, Pierrot, Adequin, Valse noble, Ensebius, Florestan, Coquette (Replique), Papil-lons, Lettres dansantes, Chiarina, Chopiu, Estrella Reconnaissance, Patalon et Colombine, Valse al-lemande, Paganini, Aven, Promenade, Pause, Marche des „Davidsbündler” kontrea les „Phi-listius,” zongorán előadja Geiger A. ur. Hellmes-berger: La melancolie, előadja hegedűn, zon-gora-kisérettel Circa Pipos Péterné ő nga. Tolnai Lajos: A mostoha lány, szavalja Nagy János. Verdi: Jelenet és magány-dal „La Traviata”-ból, énekli, zongora-kisérettel b. Konradsheim-Spech Adolfné ő nga. Magyar népdalok, előadja hege-dűn népzene-kisérettel Mentovich Gyula ur. — Második szakasz. Donisetti: Hatos-dal, „Lu-cia di Lammermoor”-ból, éneklik, zongorakiseret-tel b. Konradsheim-Spech Adolfné ő nga és Bá-lint Dénes, Lázár Benedek, Dr. Engel Imre, Vá-lyi Gábor, Mentovich Gyula urak. Yankee doodle: átírta Vienxtemps H., hegedűn előadja, zongora-kisérettel Circa-Pipos Péterné ő nga. Beethoven, Adelaide; énekli, zongorakisérettel Vályi Gábor. Rassinini: Tell Vilmos-nyitány; négykézre átírta Geiger, előadják Geiger Albert és Koronka Al-bert urak. A férfiakról a nőknek, fölolvadás, tartja Szász Béla. A darabok zongorakiseretét Geiger és Koronka urak voltak szívesek elvál-lalni. Hely-árak: Körszék 1 frt 50 kr. Elsőren-dű- vagy erkélyülőhely 1 frt. Másodrendű ülő-hely 80 kr. Földszinti- vagy erkély-állólhely 50 kr. Jegyek előre válthatók Wittich József vagy Dájbukát testvérek kereskedésében, este a pénztárnál. Kezdeté pontban fél 8 órakor.

* A m.-vásárhelyi takarékpénztárnak... altal, ha meggyújtják ugyan előtte a sző-vétneket, de a fényt nyújtó lángok elébe fátyolt vonnak, s így csak félhomályt en-gednek a haladó előtt messzire terjedő ösvényre. Vajon nem erőszak elkövetése-e az a vallásos érzelmen, midőn azt kény-szeríti az egyház elveinek elfogadására? Igen! az egyház saját elvei elfogadására teljes joggal működhetik, de azokat jog-talanul, az emberi természettel ellenkező-leg erőszakolni, annyi, mint lelkiismereti zsarnokságot gyakorolni a felekezeti szin-ben előadott állítólagos tudományban. Őszintén megvalljuk, hogy előbb vagyunk és akarunk vallásos emberek lenni, mint egyháztagok.

Nemzeti és állami létünk határozottan kívánják a felekezeti iskolák eltörlését. Nemzet, nemzetiség, állam csak a szellemi és anyagi jóllét elérhető legmagasabb fo-kán lehet nagygyá, boldoggá és hatalmas-sá. Már pedig a jóllét e foka csak foly-tonos haladás, előre törekvés által érhető el, mind az, a mi ennek útjában áll, meg-akadályozta a nemzeti és állami érdekek kifejlészthetését.

Engedje meg a t. olvasó azon meg-győződésünk nyilvánítását, miszerint előbb vagyunk és akarunk lenni Magyarország és a magyar nemzet polgára, mint bár-melyik egyháznak tagja!

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.